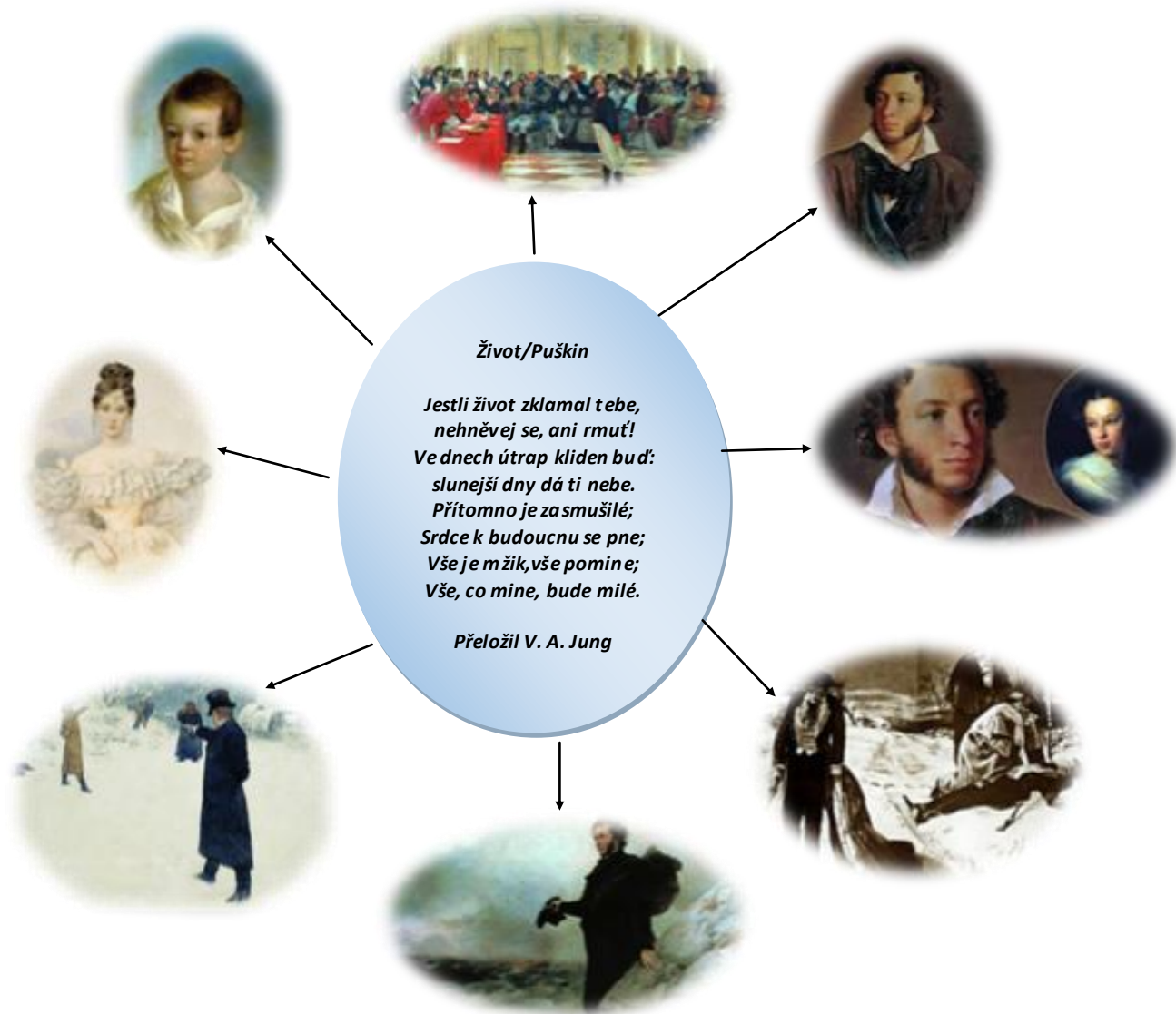

Alexander Sergejevič Puškin

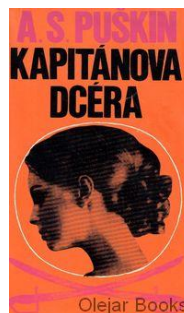
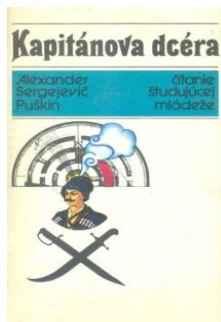

1. **Napište beletrizovaný životopis A. S. Puškina v 1. os, sg. , využite zajímavé fakty z jeho života na :**

<https://www.cita.rny.cz/knihy-lide/o-knihach-a-lidech/spisovatele-knihy/puskin-alexandr-zivotopis-genia>

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

A. S. Puškin: Kapitánova dcéra

1. Doplňte vynechané body osnovy deja románu Kapitánova dcéra:

1. Detstvo Petra Griňova a jeho vzdelávanie.
2. ....
3. Na ceste do pevnosti zoznámenie s Pugačovom, ktorý je inkognito ako žobrák.
4. Príchod Petra do Belogorskej pevnosti.
5. ....
6. Intrigy Švabrina, ktorý sa vydával za Petrovho priateľa.
7. Láska medzi Petrom a Mášou, napriek nesúhlasu jeho rodičov.
8. ....
9. Mášín otec volí popravu, ako by mal zradiť cárovnú – Pugačov ho zabije.
10. Veliteľom pevnosti sa stáva Švabrin.
11. Pugačov omilostí Petra a prepustí ho (pretože mu v 3. bode dal kabát).
12. ....
13. Peter odchádza bojovať do mesta obliehaného povstalcami.
14. Peter sa dozvie o nešťastnom osude Máše. Švabrin ju núti, aby si ho vzala.
15. ....
16. Petra chytia vojaci Pugačova. Peter ho poprosí, aby prepustil Mašu.
17. Pugačov vyhovie požiadavke Petra a idú spolu do pevnosti.
18. Pugačov sa v pevnosti dozvie o krutosti Švabrina k Maši.
19. ....
20. Peter odchádza s Mášou.
21. .... (mysleli si, že kolaboruje s Pugačovom) a Maša ide ku „svokrovcom“ ktorí si ju obľúbia.
22. ....
23. Stretnutie s Katarínou II. – tá omilostí Petra.
24. Záver – od vydavateľa knihy sa dozvieme, že Peter sa oženil s Mášou, mali spolu deti, a že sa zúčastnil popravy Pugačova.

<https://www.youtube.com/watch?v=DhvAAGchlfq> - Alexander Sergejevič Puškin - Kapitánova dcéra
<https://zlatyfond.sme.sk>

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

2. Z dostupných internetových zdrojov zistite čo najviac informácií o Pugačovom povstaní a pripravte si pre svojich spolužiakov krátky výklad o tom, kto bol Pugačov a aký bol význam jeho povstania.

Vedeli ste, že...?

A.S. Puškin aj keď pochádzal zo šľachtickej rodiny, sympatizoval s odporcami cárizmu?

3. Označte správne odpovede. Dielo A. S. Puškin Kapitánova dcéra je:

- poviedka vo forme listov,
- historický román,
- pamäti hlavného hrdinu Petra Griňova,
- vychádza z historických udalostí 2. polovice 18. storočia v Rusku,
- hlavné postavy sú Peter Griňov a Lotta, ktorí prežívajú romantickú lásku,
- v diele nájdeme historické postavy – Pugačov, cárovná Katarína.

4. Vytvorte správne dvojice postáv z diela Kapitánova dcéra

1. Peter Griňov	A. veliteľ Belogorskej pevnosti
2. Saveljič	B. seržant v Belogorskej pevnosti
3. Jemel'jan Pugačov	C. Griňovov služobník
4. Mária Ivanovna (Máša)	D. veliteľova žena
5. Švabrin	E. donský kozák, vodca povstania
6. Katarína	F. žena veliteľa Belogorskej pevnosti
7. Ivan Kuzmič	G. mladý 17-ročný šľachtic
8. Vasilisa Jegorovna	H. ruská cárovná

Pugačov

cárovná Katarína II.

Vedeli ste..že?

Svoje pokrokové zmýšľanie panovníčka demonštrovala aj zrušením trestu smrti, na hrdle mali byť potrestaní len zradcovia štátu a vodcovia povstania.

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PL

Čítame s A. S. Puškinom

5. A. S. Puškin v románe Kapitánova dcéra prelína realistické a romantické prvky. Ktoré postavy z románu sú historické, reálne?
6. Charakterizujte jednotlivé postavy a vysvetlite vzťahy medzi postavami.
7. Jedným zo základných znakov romantizmu je idealizácia postáv, ktoré postavy z románu autor idealizoval a v čom sa prejavila ich idealizácia. Uveďte konkrétne situácie.
8. Ukážka č.1

Môj otec , Andrej Petrovič Griňov, slúžil za mladi pod grófom Munichom a do výslužby odišiel ako premiér-major roku 17.. . Odvtedy žil vo svojej simbirskej dedine, kde sa aj oženil. Vzal si pannu Avdoťju Vasilievnu J., dcéru tamojšieho chudobného šľachtica. Bolo nás deväť detí. Všetci moji bratia a moje sestry pomreli ešte v útľom veku.

Ešte ma moja mama len pod srdcom nosila, už som bol zapísaný do Semionovského pluku ako seržant, z láskavosti kniežata a B., gardového majora, nášho blízkeho príbuzného.

...

Až do ukončenia školy som bol akoby na dovolenke. Vtedy sa učilo ináč ako dnes. Päťročného ma zverili koniarovi Saveľjičovi, ktorého mi za zdržanlivosť v pití určili za vychovávateľa. Pod jeho dozorom som už v dvanástich rokoch ovládal ruské písmo a veľmi zodpovedne som vedel posúdiť vlastnosti poľovného psa. Vtedy mi otecko najal Francúza, monsieura Beaupré, ktorého objednali z Moskvy zároveň s ročnou zásobou vína a jedlého oleja. Jeho príchod bol veľmi proti srsti Saveľjičovi.

A.S. Puškin: Kapitánova dcéra

- a) Určte slohový postup v ukážke č. 1
- b) Na základe ukážky č. 1 a diela Kapitánova dcéra napíšte štruktúrovaný životopis Petra Griňova.
- c) Napíšte za Beauprého motivačný list a žiadosť o miesto vychovávateľa v rodine Petra Griňova.
- d) Vysvetlite slovné spojenie „ mama ma pod srdcom nosila“:
.....
- e) Určte typ rozprávača v ukážke č.1
  - rozprávač oko kamery
  - nepriamy rozprávač
  - nespoľahlivý rozprávač
  - priamy rozprávač

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

9. Ukážka č. 2

Ked' Mária Ivanovna zostala s matkou sama, čiastočne jej vysvetlila svoje plány. Matka ju so slzami v očiach objala a prosila Boha, aby sa zamýšľaná vec šťastne skončila. Máriu Ivanovnu vystrojili a o niekoľko dní sa vybrala na cestu s vernou Palašou a s verným Saveljičom

...

Na druhý deň vstala Mária Ivanovna včasráno, obliekla sa a tichučko vyšla do parku. Ráno bolo krásne, slnko osvetľovalo vrchovce líp, ktoré už trochu ožltli v chladnom dychu jesene. Šíre jazero sa nehybne jagalo. Prebudené labute dôstojne vyplávali spod kríkov, čo pokrývali breh. Mária Ivanovna šla po kraji utešenej lúky, kde len nedávno postavili pomník na počesť nedávnych víťazstiev grófa Petra Alexandroviča Rumianceva. Zrazu zabrechal biely psíček anglickej fajty a rozbehol sa oproti nej. Mária Ivanovna sa zľakla a zastala. V tej istej chvíli sa ozval príjemný ženský hlas: „Nebojte sa, nehryzie.“ A Mária Ivanovna zočila dámu, ktorá sedela na lavičke oproti pomníku. Mária Ivanovna si sadla na druhý koniec lavičky. Dáma uprene pozerala na ňu zaškúlila a rýchlo si ju poobzerala od hlavy po päty.

...

Dáma prvá prerušila mlčanie.

„Vy akiste nie ste tunajšia?“ povedala.

„Nie, prosím; len včera som pricestovala z vidieka.“

„Došli ste s príbuznými?“

„Nie, prosím, došla som sama.“

„Sama! Ved' ste ešte taká mladá.“

„Nemám otca ani matky.“

„Máte tu nejakú prácu?“

„Áno, prosím. Prišla som podať prosbu milostivej cárovnej.“

„Ste sirota. Akiste sa idete ponosovať na nespravodlivosť a krivdu?“

„Nie, prosím, prišla som prosiť o milosť, a nie o spravodlivosť.“

...

Mária Ivanovna stala a úctivo sa jej poďakovala. Všetko na neznámej dáme nevdojak priťahovalo srdce a vzbudzovalo dôveru. Mária Ivanovna vytiahla z vrečka zložený list papiera a podala ho svojej neznámej ochrankyni, ktorá si začala potichu čítať.

A. S. Puškin: Kapitánova dcéra

- a) **Ktorý slohový postup a slohový útvar prevláda v podčiarknutej časti ukážky č. 2. Na základe ukážky sa pokúste nakresliť obraz, ktorý si dokážete predstaviť pri čítaní podčiarknutej časti ukážky.**

b) Vyberte možnosť, ktorá vyplýva z ukážky č.2

- List, ktorý dala Mária Ivanovna neznámej dáme, bol určený cárovnej.
- Neznáma dáma bola komorná cárovnej.
- Mária Ivanovna sa vybrala za cárovnu prosiť o milosť pre Pugačova.
- Mária Ivanovna sa stretla s neznámou dámou pri potoku.

c) Ktoré tvrdenie o hlavnej ženskej postave (Mária Ivanovna) nie je pravdivé.

- Mária je Švabrinova nevesta.
- Mária je dcéra kapitána Belogorskej pevnosti.
- Mária napísala list cárovnej, v ktorom prosí o milosť pre P. Griňova.
- Mária sa stala počas Pugačovovho povstania sirotou.

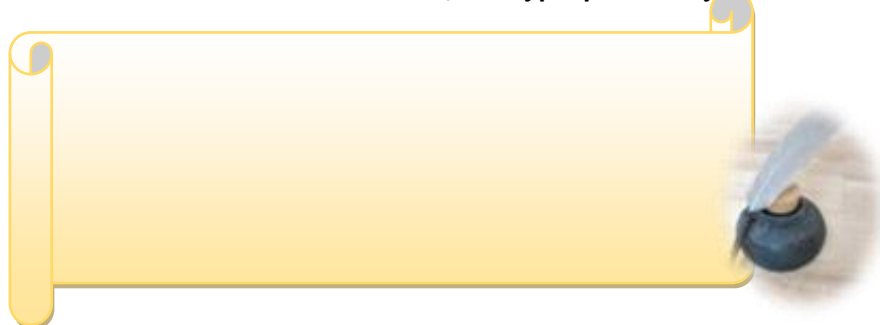
d) V ukážke č. 2 vyhľadajte?

epiteton.....
metaforu.....
personifikáciu.....
zdrobneninu.....

e) Na základe ukážky č. 2 sa pokúste charakterizovať cárovnú Katarínu (neznámu dámu) tak, ako ju vidí Mária Ivanovna.

.....
.....
.....

f) Napíšte v mene Márie Ivanovny list cárovnej, v ktorom žiadate o milosť pre Petra Griňova. Nezapudnite na historickú dobu, ktorej prispôbte aj lexiku.

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PL

Čítame s A. S. Puškinom

10. Na základe poznania diela *Kapitánova dcéra* usporiadajte obrázky (A - V), zobrazujúce kľúčové scény z deja románu. Ako pomôcku použite osnovu z úlohy 1.

A

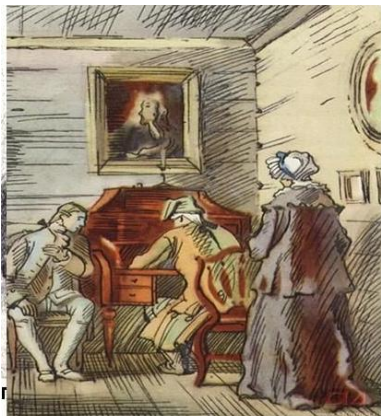
B

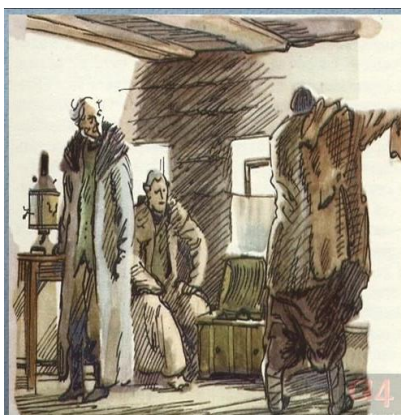
C

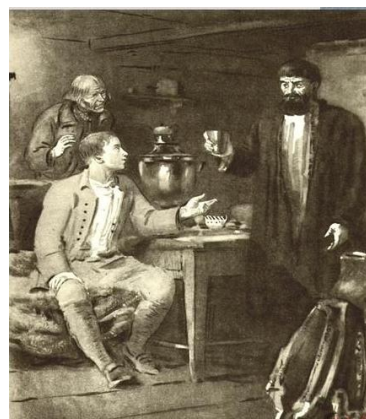
D

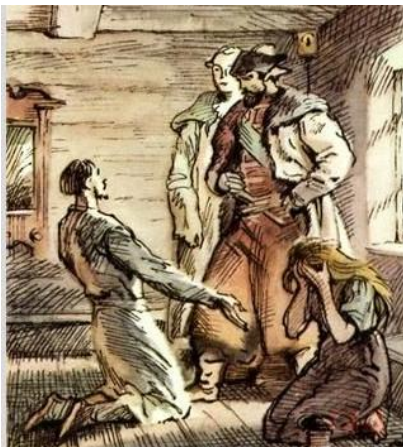
E

F

G

H

I

PLPL

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

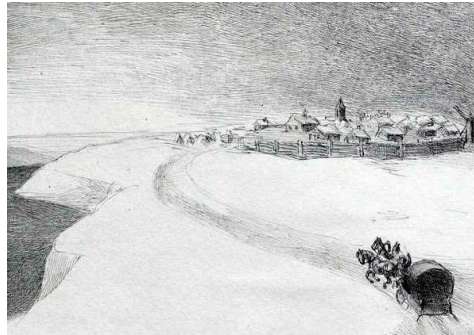
PL

Čítame s A. S. Puškinom

J

K

L

M

N

O

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

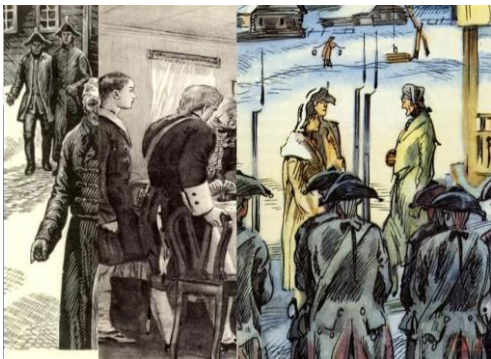

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

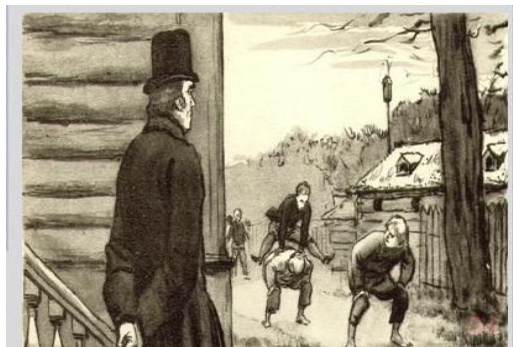
PL

Čítame s A. S. Puškinom

P

R

S

T

U

V

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PL

Čítame s A. S. Puškinom

Zdroje:

<https://www.youtube.com/watch?v=AVsqm7vw2o> – kompozícia

<https://www.youtube.com/watch?v=DhyAAgchlfg> -Alexander Sergejevič Puškin - Kapitánova dcéra

<https://filmonliner.ru/sk/makeup/petr-gri-nev-bi-ogra-fiya-belogorskaya-krepost-v-zhizni-grineva>

<https://sk.stuklopechat.com/iskusstvo-i-razvlacheniya/53105-belogorskaya-krepost-v-zhizni-grineva-a-s-pus-hkin-ka-pitanskaya-dochka.html>

<https://sk.ellas-cookies.com/obrazovani/82674-vosstanie-pugacheva-bunt-ili-grazhdanskaya-voyna.html>

Puškin, Alexander Sergejevič: Kapitánova dcéra. Bratislava : Vydavateľstvo Európa, 2011.s. 7, s. 110 – 113. ISBN 978-80-89111-74-9

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“